

Premievaststelling Vrijwillige verzekeringen 2021

Premies voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA

Inhoudsopgave

1. Belangrijkste ontwikkelingen	1
1.1. Algemeen	1
1.2. Het verzekerdenbestand	1
2. Premies	3
2.1. Algemeen	3
2.2. Premie Ziektewet	3
2.3. Premie WW	4
2.4. Premie WAO/WIA	4
Bijlage I Financieel overzicht vrijwillige verzekeringen	5
Colofon	6

1. Belangrijkste ontwikkelingen

1.1. Algemeen

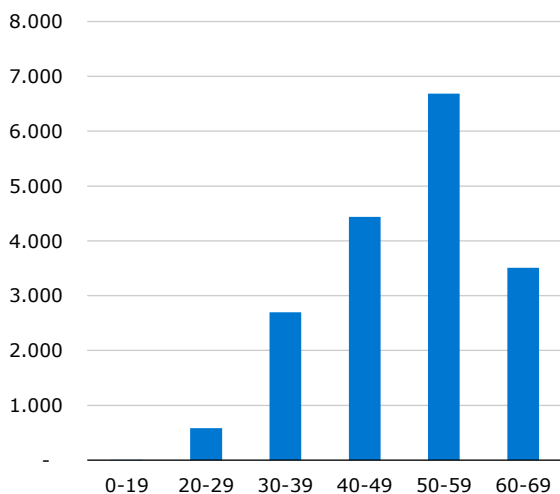
Werknemers zijn verplicht verzekerd voor de werknemersverzekeringen. Zelfstandigen, personen die tijdelijk niet werken, ontwikkelingswerkers en alfahulpverleners¹ hebben de mogelijkheid om zich bij UWV vrijwillig te verzekeren voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA of een combinatie hiervan. De aanmeldtermijn hiervoor is maximaal 13 weken na beëindiging van een verplichte werknemersverzekering. Per oktober 2020 zijn er ongeveer 18.000 vrijwillig verzekerden bij UWV. Ter vergelijking: volgens het CBS was in 2019 het aantal zzp'ers dat eigen arbeid of diensten aanbiedt 890.000.² Men heeft uiteraard altijd de mogelijkheid een Ziektewet/WIA verzekering af te sluiten bij een private verzekeraar.

Voor de premieberekening bepaalt UWV de verwachte lasten en het verwacht verzekerd bedrag in 2021. Daarnaast wordt er gerekend met het indexeringspercentage van 0,28% per 1 januari 2021 en zijn voor de ramingen de realisaties tot en met september 2020 gebruikt. De premies worden kostendekkend bepaald en zijn voor de WW, WAO en WIA gemaximeerd aan de verplichte premiepercentages van de werknemersverzekeringen.

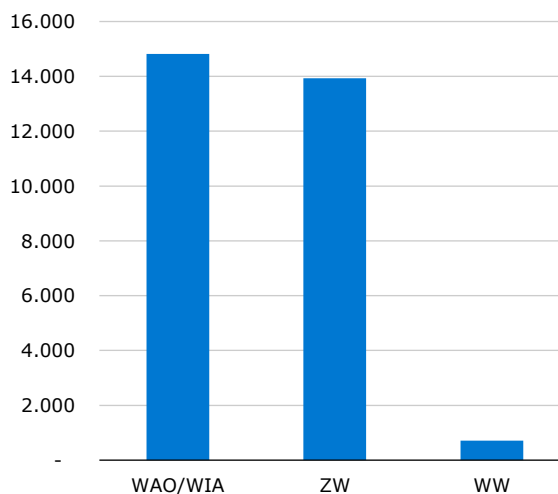
1.2. Het verzekerdenbestand

Per oktober 2020 heeft UWV ongeveer 18.000 vrijwillig verzekerden. De grootste groep vrijwillig verzekerden bij UWV bevindt zich in de leeftijdscategorieën 40-49 en 50-59 en de meeste verzekerden zijn verzekerd voor de WAO/WIA en/of Ziektewet. Als persoon kan je je verzekeren voor meerdere wetten, vandaar dat de som van de aantallen in figuur 1.2. hoger ligt dan het totaal aantal vrijwillig verzekerden.

Figuur 1.1. Aantal vrijwillig verzekerden per leeftijdscategorie

Figuur 1.2. Aantal vrijwillig verzekerden per wet

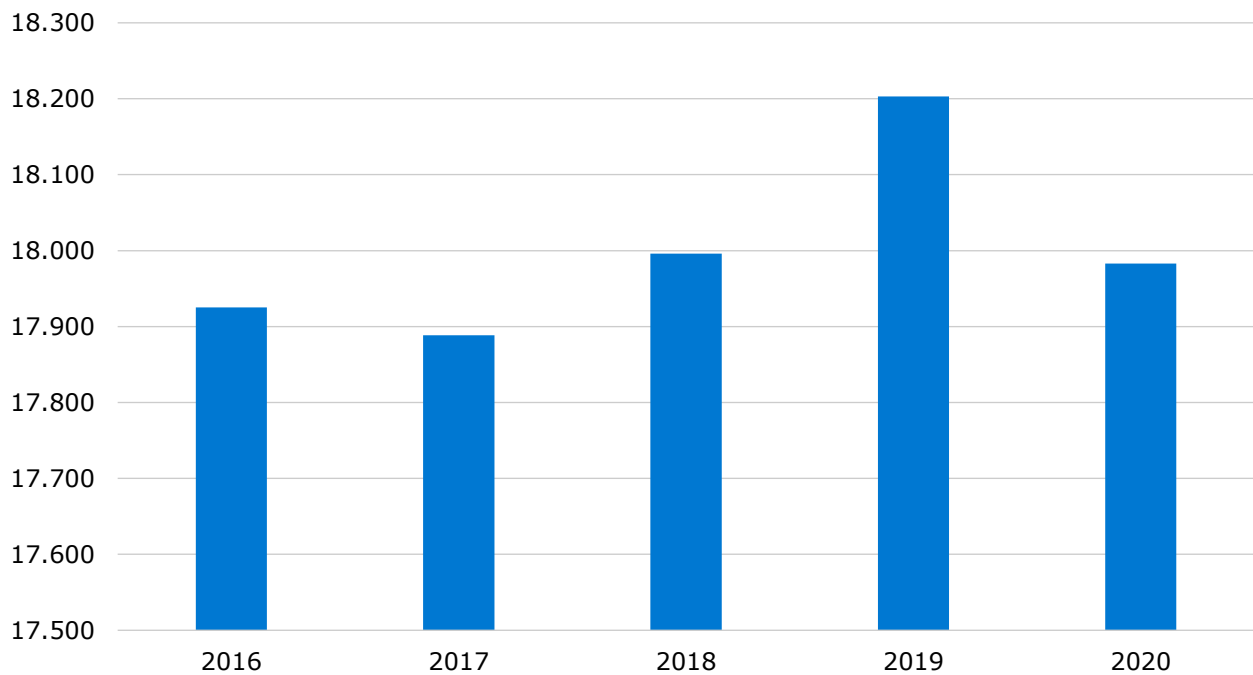

¹ Alfahulpverleners zijn huishoudelijke hulpverleners die minder dan 4 dagen voor 1 opdrachtgever werken.

² Ontwikkelingen zzp, CBS (2020)

Figuur 1.3 laat zien dat het aantal vrijwillig verzekerden bij UWV tot en met 2019 geleidelijk steeg, maar in 2020 is gedaald. Deze daling is met name zichtbaar bij de WW. Voor deze wet daalde het aantal verzekerden in een jaar van 900 naar 700.

Figuur 1.3 Aantal vrijwillig verzekerden 2016 – 2020

2. Premies

2.1. Algemeen

UWV stelt jaarlijks de premies voor de vrijwillige verzekeringen vast. In de Wfsv (Wet financiering sociale verzekeringen) is opgenomen dat voor de WW, WAO en WIA geldt dat de premie niet hoger mag zijn dan het door het ministerie van SZW landelijk vastgestelde wettelijke premiepercentage. De Ziektewet kent geen landelijk vastgesteld wettelijk percentage en wordt daarom op kostendekkend niveau vastgesteld.

In tabel 2.1 staan de vastgestelde premies voor de vrijwillige verzekeringen Ziektewet, WW, WAO en WIA voor de premiejaren 2017-2021.

Voor de premieberekening bepalen we de verwachte lasten en het verwacht verzekerd bedrag in 2021.

Tabel 2.1. Premiespercentages vrijwillige verzekeringen 2017-2021

Premiepercentages	2017	2018	2019	2020	2021
Ziektewet					
Landelijk	9,20	9,00	8,25	8,25	9,20
Alfahulpen	7,95	7,80	7,40	7,40	7,95
WW	1,55	1,60	1,80	1,85	1,90
WAO	6,16	6,27	6,46	6,77	7,03
WIA	6,92	7,04	7,23	7,53	7,81

2.2. Premie Ziektewet

De vrijwillige verzekering Ziektewet kent 2 premies, namelijk een uniform landelijke premie en een premie voor degenen die ingezet worden voor het verlenen van huishoudelijke hulp, met hun eigen verzekeringsvoorwaarden (alfahulpen). UWV bepaalt het kostendekkend premiepercentage op basis van de raming van de totale lasten en het verwacht verzekerd bedrag in 2021³.

De formule voor de kostendekkende premie Ziektewet ziet er als volgt uit:

$$\text{De kostendekkende Ziektewet premie} = \frac{\text{Verwachte totale lasten Ziektewet}}{\text{Verwacht verzekerd bedrag Ziektewet}}$$

Het aantal vrijwillig verzekerden voor de Ziektewet is in oktober 2020 ongeveer 13.900. In 2020 neemt het aantal uitkeringsjaren significant toe; met name door het hoge aantal in april en mei. Dit komt door een piek aan ziekmeldingen wegens de coronacrisis. We maken de aanname dat deze piek zich niet voor zal doen in 2021, wat leidt tot een lichte daling van het aantal uitkeringsjaren in 2021. De gemiddelde jaaruitkering stijgt structureel ieder jaar en zal naar verwachting licht verder stijgen in 2021.

De raming van de totale lasten komt voor 2021 uit op € 35 miljoen, waarvan € 31 miljoen uitkeringslasten, € 2 miljoen voor uitvoeringskosten en € 2 miljoen aan kosten Zorgverzekeringswet (Zvw). Dit is weliswaar een daling ten opzichte van 2020 (€ 38 miljoen), maar een stijging ten opzichte van 2019 (€ 31 miljoen).⁴

De ontwikkeling van het verzekerd bedrag laat over de afgelopen jaren een stijgende trend zien. Op basis van deze ontwikkeling stijgt het geraamd verzekerd bedrag voor 2021 van € 376 miljoen naar € 384 miljoen.

³ Vrijwillige verzekerden mogen zelf hun dagloon (verzekerd bedrag) kiezen tot het maximum dagloon.

⁴ De bedragen genoemd voor 2020 zijn gebaseerd op 9 maanden realisatie en betreffen hierom deels ramingen.

Op basis van realisatiecijfers blijkt het vastgestelde premiepercentage voor 2020 van 8,25% ver onder het werkelijke kostendekkende niveau te liggen van ongeveer 10%. De voornaamste reden hiervoor is de piek aan uitkeringslasten in april en mei.⁵ Het kostendekkende premiepercentage voor 2021 is berekend op 9,20% en daarmee in lijn met de lager geraamde lasten ten opzichte van 2020. Bij de Ziektewet is er geen wettelijke maximering van toepassing.

Alfahulpen betalen een lagere premie van 7,95%, omdat ze de eerste 6 weken geen recht hebben op een ziektewetuitkering.

2.3. Premie WW

Bij de vrijwillige verzekering WW gaat het om een relatief gering aantal verzekerden en niet meer dan enkele tientallen uitkeringen⁶. Het volume in uitkeringsjaren neemt in 2020 significant af en zal naar verwachting in 2021 verder afnemen. Daarnaast verwacht UWV dat de gemiddelde jaaruitkering zal stabiliseren op het niveau van 2020. De raming van de totale lasten voor de WW 2021 bedraagt € 0,7 miljoen, waarvan € 0,6 miljoen uitkeringslasten en € 0,1 miljoen voor uitvoeringskosten en Zvw-kosten.

De ontwikkeling van het verzekerd bedrag laat over de afgelopen jaren een dalende trend zien. Op basis van deze ontwikkeling daalt het geraamd verzekerd bedrag voor 2021 naar € 35 miljoen.

De verwachte kostendekkende premie voor 2020 is 1,90%. Voor 2021 geldt een wettelijke maximumpremie van 7,70% voor de WW. Aangezien de kostendekkende premie lager is dan de wettelijke maximumpremie wordt de WW-premie van de vrijwillige verzekering vastgesteld op 1,90%.

De lichte stijging van het premiepercentage in 2021 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het lagere verzekerd bedrag in 2021.

2.4. Premie WAO/WIA

Het aantal vrijwillig verzekerden voor de WAO/WIA is ongeveer 14.600. De totale lasten voor de WAO/WIA zijn voor 2021 geraamd op € 41 miljoen, waarvan € 36 miljoen uitkeringslasten voor de WAO/WIA, € 2 miljoen uitvoeringskosten en € 3 miljoen Zvw-kosten.

De ontwikkeling van het verzekerd bedrag laat over de afgelopen jaren een licht stijgende trend zien. Op basis van deze ontwikkeling is het geraamd verzekerde bedrag van de WAO/WIA voor 2021 € 440 miljoen.

De kostendekkende premie vrijwillige verzekering voor de WAO/WIA komt in 2021 uit op 9,41%.

De WAO-premie voor vrijwillig verzekerden mag volgens de wet niet hoger gesteld worden dan de basispremie WAO/WIA voor verplicht verzekerden. De premie voor verplicht verzekerden bedraagt 7,03% voor 2021. Het gaat bij deze verzekeringsvorm om een beperkt aantal personen, dat nog op basis van de WAO verzekerd kan zijn. De WAO-premie voor vrijwillig verzekerden is 0,26%-punt hoger dan het percentage voor 2020. Oorzaak hiervoor is de stijging van de basispremie WAO/WIA.

De WIA-premie voor vrijwillig verzekerden mag volgens de wet niet hoger gesteld worden dan de som van de basispremie WAO/WIA van 7,03% en het gemiddeld percentage Whk WGA voor verplicht verzekerden van 0,78%. Het premiepercentage voor de WIA in 2021 wordt hierdoor op 7,81% vastgesteld. De WIA-premie voor vrijwillig verzekerden is daarmee 0,28%-punt hoger dan het percentage voor 2020. Deze stijging wordt veroorzaakt door de toename van de basispremie WAO/WIA met 0,26%-punt, die door het ministerie van SZW wordt vastgesteld en een toename van het gemiddeld percentage voor de Whk WGA met 0,02%-punt.

De baten van de premies WAO/WIA voor 2021 worden geraamd op € 34 miljoen. De raming van de totale lasten komt voor 2021 uit op € 41 miljoen. Dit betekent een tekort van € 7 miljoen dat door het Aof wordt gefinancierd.

De stijging van de premie in de afgelopen jaren voor de vrijwillige verzekering WAO en WIA wordt, omdat ze niet kostendekkend kunnen worden vastgesteld, volledig bepaald door de wettelijk vastgestelde premie voor de WAO en Werkhervattingskas onderdeel WGA. Omdat deze premies de afgelopen jaren continue zijn gestegen leidde dit de afgelopen jaren ook tot een stijging van premies voor de vrijwillige verzekering voor de WAO en WIA.

⁵ Dit leidt tot een tekort voor 2020 van circa € 7 miljoen.

⁶ Bijvoorbeeld ontwikkelingswerkers.

Bijlage I Financieel overzicht vrijwillige verzekeringen

Tabel I.1. Financieel overzicht vrijwillige verzekeringen

Bedragen x € 1 miljoen

	2017	2018	2019	2020	2021
Baten					
Premiebaten	61	63	63	64	70
WAO/WIA	28	30	31	33	34
Ziektewet	32	32	31	31	35
WW	1	1	1	1	1
Totale baten	61	63	63	64	70
Lasten					
Uitkeringslasten	56	64	66	71	68
WAO/WIA	29	37	38	37	36
Ziektewet	26	27	28	33	31
WW	1	1	1	1	1
Zvw	4	4	5	5	5
Uitvoeringskosten	4	4	5	5	4
Totale lasten	64	73	75	80	77
Saldo	-3	-10	-13	-16	-7

Colofon

Uitgave

UWV

Financieel Economische Zaken

Afdeling Planning, Control en Analyse

Postadres

Postbus 58285

1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Fondsenbeheer@uwv.nl

Auteurs

Rogier Scheepers

Emiel Zegers

Aan deze nota werkten mee

Neander Nijman

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2020

De kennispublicaties van UWV hebben betrekking op vier gebieden. Deze kennen een eigen kleurcodering. Zo kunt u snel zien op welk gebied een publicatie betrekking heeft:

 ontwikkelingen in de sociale zekerheid

 arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie

 verder professionaliseren van de dienstverlening

 financiële aspecten van de sociale zekerheid

